

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/74/2024
Identifikačné číslo spisu:	8224010068
Dátum vydania rozhodnutia:	03.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8224010068.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného R. E. pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 21. novembra 2024 v Bratislave dovolanie obvineného R. E. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Daniela Tarbaja proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 3. júla 2024, sp. zn. 6To/20/2024, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. E. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Bardejov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 3. mája 2024, sp. zn. 12T/7/2024, uznal obvineného R. E. za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., s prihliadnutím na § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 5 Tr. zák. a za použitia § 41 ods. 1 Tr. zák., úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci - kuchynského noža s plastovou hnedou rúčkou o celkovej dĺžke 27,5 cm, dĺžkou čepele 14,5 cm a rukoväte 13 cm o hrúbke 2,5 cm, zaistenej obvinenému 9. septembra 2023.

Podľa § 60 ods. 5 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stáva Slovenská republika.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. súd uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou

formou.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený R. E. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 3. júla 2024, sp. zn. 6To/20/2024, rozhodol tak, že postupom podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Dňa 12. septembra 2024 podal obvinený R. E. prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Daniela Tarbaja písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Tr. por., a sice:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V rámci odôvodnenia podaného dovolania obvinený namietal nevykonanie ním navrhovaných dôkazov, a to výsluchu manželky U. E. a svedka E. J., účelom ktorých malo byť preukázanie skutočnosti, že v čase skutku bol ťažko ranený a v šoku, resp. že došlo k jeho napadnutiu poškodeným v obedných hodinách. Podľa názoru obvineného bolo nevyhnutné, aby súd zistil existenciu a druh jeho poranenia a následne vyhodnotil vplyv tohto poranenia s poukazom na stupeň opilsti, keďže zo strany znalca vyplynulo, že ovládacia a rozpoznávací schopnosť bola podstatne znížená. Uviedol, že ak by v konaní bolo preukázané poranenie hlavy, uvedené by mohlo viesť k záveru o úplnom vylúčení rozpoznávacej a ovládacej schopnosti. V ďalšej časti dovolania obvinený namietal právnu kvalifikáciu skutku a absenciu úmyslu s poukazom na dištanc medzi miestom, kde sa nachádzal poškodený a miestom, kde stál on. Mal za to, že súd okrem subjektívnej stránky trestného činu nedostatočne zistil a vyhodnotil aj okolnosti pre mimoriadne zníženie trestu a formu zavinenia. Taktiež namietal, že súd nezohľadnil jeho závislosť na alkohole ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. c) Tr. zák. a jeho priznanie sa ku skutku a jeho úprimné oľutovanie ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. Mal za to, že vzhľadom na pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností mu bol uložený trest mimo rámca ustanovenej trestnej sadzby.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že uznesením krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Tr. por. porušený zákon v neprospech obvineného, uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu obvineného sa prokurátor Okresnej prokuratúry Bardejov nevyjadril.

Dňa 18. novembra 2024 bolo dovolanie obvineného R. E. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych väd, a nie na revíziu skutkových zistení

ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

K obvineným namietanému nevykonaniu ním navrhovaných dôkazov, najvyšší súd poukazuje na svoju konštantnú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej zdôrazňuje, že pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie navrhnutých dôkazov, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú. K nevykonaniu

navrhnutých dôkazov najvyšší súd dopĺňa, že súd nie je povinný vykonať dôkazy navrhnuté stranami konania, či vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, lebo v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

V nadväznosti na to je potrebné poukázať na skutočnosť, že obvinený počas konania predložil viacero návrhov na dokazovanie, resp. doplnenie dokazovania, pričom niektorým bolo vyhovené. Zvyšné nevykonané návrhy súd prvého stupňa uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol. Následne podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil dokazovanie za skončené. (...)

Odmietnutím vykonania navrhnutých dôkazov nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže (ako už bolo uvedené vyššie) medzi práva obvineného nepatrí vyhovieť všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na súde zvážiť, či navrhnutý dôkaz považuje za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospeje k negatívnemu výsledku, je povinný rozhodnúť o odmietnutí dôkazu. Dovolací súd z predloženého spisu pritom zistil, že súd prvého stupňa sa zaoberal všetkými navrhnutými dôkazmi, pričom v prípade ich nevykonania boli návrhy zákonným spôsobom odmietnuté s náležitým odôvodnením. Dôvodnosť odmietnutia však dovolací súd nebol oprávnený skúmať. Naopak odvolací súd nemal povinnosť vyrovnáť sa s návrhmi, nakoľko zo strany obvineného neboli prezentované. [Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2020, sp. zn. 2 TdoV 3/2019]

Nevykonanie dôkazu, resp. jeho odmietnutie, nemožno považovať za nezákonnosť rozhodnutia a konania mu predchádzajúcemu. Je plne na úvahe v predmetnej trestnej veci konajúceho a rozhodujúceho súdu, aby sám rozhodol podľa okolností prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla. Preto, aj v argumentačnej zhode so svojím vyššie citovaným rozhodnutím, na margo námietky obvineného o porušení jeho práva na obhajobu v kontexte nevykonania ním navrhovaných dôkazov, najvyšší súd uzatvára, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 20. marca 2024 (č. I. 258 spisu) a z 27. marca 2024 (č. I. 285 spisu) vyplýva, že okresný súd sa dôkaznými návrhmi obvineného na vykonanie výsluchu manželky obvineného U. E. a svedka E. J. zaoberal a tieto uznesením odmietol vykonať. Keďže potom už ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania prednesené neboli, súd uznesením podľa § 274 ods. 1 Tr. por. vyhlásil dokazovanie za skončené. Následne sa s vykonanými dôkazmi, ako i s odmietnutím návrhov na vykonanie ďalšieho dokazovania zo strany obhajoby okresný súd dostatočne a procesne správne vysporiadal aj v odôvodnení svojho rozsudku.

Uvedený postup okresného súdu a na neho nadväzujúce rozhodnutie krajského súdu nemôže dovolací súd hodnotiť inak, než za súladný so zákonom. Je jednoznačne súladné so zákonom, ak o vine a treste rozhodujúci súd, súc viazaný zásadami zistenia skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností [§ 2 ods. 10 Tr. por.] a voľného hodnotenia dôkazov [§ 2 ods. 12 Tr. por.] vykoná len tie dôkazné návrhy, ktoré podľa jeho úvahy môžu prispieť k náležitému objasneniu skutočností dôležitých pre posúdenie veci a vydanie spravodlivého meritorneho rozhodnutia.

Naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. spočíva podľa obvineného v tom, že mu bol uložený trest mimo rámca ustanovenej trestnej sadzby vzhľadom na nezohľadnenie jeho závislosti na alkohole ako poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. c) Tr. zák. a jeho priznania sa ku skutku a jeho úprimného oľutovania ako poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák.

V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že nepriznaním poľahčujúcej alebo priťažujúcej okolnosti nie je možné naplniť žiadny z dovolacích dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por., nakoľko sa jedná o namietanie skutkových okolností, ktoré sú v dovolacom konaní neprípustné, viď uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Tdo 56/2013 zo 14. mája 2014, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky 2/2015, podľa ktorého otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Dovolací súd primárne uvádza, že súdy nižšieho stupňa postupovali správne a v súlade so zákonom, keď v konaní obvineného nezistili žiadnu poľahčujúcu okolnosť. Aj keď syndróm závislosti na alkohole chorobou je (podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb ide o diagnózu F 10.2), zo znaleckého posudku znaleckej organizácie O. - B. spol. s r.o. plyní, že obvinený vedel (hoci v podstatne zmenšenej miere pod vplyvom alkoholu) rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania, ako aj svoje konanie ovládať, z čoho je zrejmé, že dovolateľ stíhaný skutok nespáchal v spojitosti s negatívnymi dôsledkami svojej choroby (choroba mu nebránila rozpoznať nesprávnosť, protiprávnosť jeho konania a nebránila mu toto konanie ovládnuť). Navyše z dotknutého znaleckého posudku ďalej plyní, že obvinený je k dlhodobému pravidelnému užívaniu alkoholu len čiastočne kritický. Pokiaľ ide o nezohľadnenie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák., ani v tomto prípade najvyšší súd pochybenie súdov nižšej inštancie nezistil. Obvinený sa ku skutku v celom rozsahu priznal až na poslednom hlavnom pojednávaní, pričom toto priznanie okresný súd považoval za urobené pod tlakom vykonaných dôkazov a ľútosť nepovažoval za úprimnú. Okresný súd ukladal obvinenému trest s poukazom na ustanovenie § 37 písm. h), § 37 písm. m) a § 38 ods. 5 v spojení s § 38 ods. 8 Tr. zák., teda s prihliadnutím na 2 priťažujúce okolnosti a pri prevážení pomeru priťažujúcich okolností v zmysle § 38 ods. 5 Tr. zák. zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. (najprísnejšie trestný pri oboch zbiehajúcich sa trestných činoch) o jednu polovicu. Ak teda bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na 7 rokov, bol mu uložený trest na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby zvýšenej podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. (sedem až desať rokov).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda

vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

In concreto k dovolacej argumentácii obvineného sa žiada uviesť, že pokiaľ ide o namietanie správnosti skutkových zistení súdov o zachovaní jeho ovládacej aj rozpoznávacej schopnosti v čase spáchania činu, najvyšší súd upriamuje pozornosť dovolateľa na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por., v zmysle ktorého je z dovolacieho prieskumu vylúčené posudzovanie a zasahovanie do správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu veci. Keďže obhajobná polemika s vykonaným dokazovaním je polemikou skutkovou (nakoľko o polemiku právnú by šlo v prípade, keby obvinený namietal nie nesprávne zistený skutkový stav, ale jeho nesprávnu právnú subsumpciu), dovolací súd, súc viazaný vyššie zmienenou negatívnou podmienkou dovolacieho prieskumu, uvedené námietky nebol oprávnený preskúmať.

Ďalej, pokiaľ ide o námietky obvineného týkajúce sa neexistencie úmyslu a teda nenaplnenia obligatórnych znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu a tým nesprávne zisteného skutkového stavu veci, najvyšší súd pripomína, že ide o otázky skutkové, ktoré nie je v dovolacom konaní oprávnený podrobiť svojej prieskumnej právomoci. V súvislosti s uvedeným poukazuje najvyšší súd aj na svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť, a síce Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 39/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 3/2011: Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť.

V argumentačnej zhode s vyššie citovaným stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu dôvodí v tejto veci rozhodujúci senát najvyššieho súdu, že uvedené závery možno prijať i o ostatných zložkách skutkovej podstaty trestného činu, keďže všetky (ako určitá imateriálna normatívna kategória) sú len kvalifikačnou reflexiou skutkového deja v normatívnom jazyku, a preto nie je možné v dovolacom konaní skúmať, pod zásterkou namietania nesprávne kvalifikovanej subjektívnej/objektívnej stránky trestného činu, v konečnom dôsledku nesprávnosť súdmi nižších stupňov zisteného a ustáleného skutku.

Dovolací súd má za to, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní vzhľadom na naplnenie všetkých znakov objektívnej a subjektívnej stránky bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu zločinu ublíženia na zdraví a prečinu výtržníctva upravenú v Trestnom zákone. V tejto súvislosti dovolací súd len odkazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu (str. 10) a rovnako tak uznesenie krajského súdu (str. 5), ktoré vo vzťahu k právnej kvalifikácii zločinu ublíženia na zdraví

podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. považoval za vecne správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnené. Preto dovolací súd vyhodnotil námietku obvineného ako nedôvodnú.

Pokiaľ ide o námietku obvineného týkajúcu sa nepoužitia ustanovenia § 39 Tr. zák. najvyšší súd poukazuje na stanovisko R 5/2011, podľa ktorého „[h]motnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (...) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkýna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďovať pod "nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (...) Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. (...) nezakladá žiadny dovolací dôvod.“

Nad rámec už uvedeného najvyšší súd považuje za podstatné zdôrazniť, že tak okresný, ako i krajský súd, sa v odôvodneniach svojich rozhodnutí dostatočne presvedčivo a argumentačne správne vysporiadali s obhajobnou argumentáciou obvineného, pričom sa zákonným a náležitým spôsobom vysporiadali aj s ním prezentovanými dôkaznými návrhmi. Rozsudok okresného súdu a na neho nadväzujúce napadnuté uznesenie krajského súdu dostatočne zistili skutkový stav vecí, tento správne právne posúdili subsumpciou pod správnu skutkovú podstatu trestného činu uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona a obvinenému vymerali spravodlivý trest.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie obvineného R. E. na verejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania vecí, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.